

Ny Bokin'i Daniela - Isa Sivy Ambin'ny Folo

Ny Hevi-paminanian'ny Teny hoe "Ora" ao amin'ny Bokin'i Daniela

Jeff Pippenger

2023-12-14

Ny teny hoe “ora”, izay hita ao amin'ny bokin'i Daniela ihany ao amin'ny Testamenta Taloha, dia ampifandraisina mandrakariva amin'ny karazam-pitsarana iray. Ao amin'ny toko fahatelo izany dia maneho ny lalàn'ny Alahady, miaraka amin'ny fanamafisana ny sainam-pamantarana izay asehon'i Sadraka sy Mesaka ary Abednego.

Ao amin'ny toko fahefatra dia maneho ny fahatongavan'ny fampitandreman'ny hafatry ny anjely voalohany tamin'ny 1798 izany. Raha ampiasaina fanindroany ao amin'ny toko fahefatra kosa, dia maneho ny fanokafana ny fitsarana famotorana tamin'ny 22 Oktobra 1844 izany. Ao amin'ny toko fahefatra, ireo fampiasana indroa ny teny hoe “ora” dia maneho ny tantaran'ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa hatramin'ny 1798 ka hatramin'ny 1844. Izany tantara izany no tantaran'ireo kotro-baratra fito ao amin'ny Apokalypsy folo. Ireo kotro-baratra fito dia asehon'ireo fotoana roa ampiasana ny teny hoe “ora” ao amin'ny toko fahefatra, ary noho izany dia maneho koa ny tantaran'ny anjely fahatelo nanomboka tamin'ny 1989 ka hatramin'ny lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela.

Ao amin'ny toko fahadimy, ny teny hoe “ora” dia maneho koa ny lalàn'ny Alahady, nefa ny fanamafisana ao dia ny amin'ny fiasaran'ny fanjakana fahenina ao amin'ny faminanian'ny Baiboly, dia i Etazonia, araka ny asehon'ny fiasaran'ny fanjakana voalohany ao amin'ny faminanian'ny Baiboly, dia Babylona. Ao amin'ny toko fahatelo, ny fanamafisana dia ny amin'ny faneva tao anatin'ny lafaoro, fa ao amin'ny toko fahadimy kosa ny fanamafisana dia ny amin'ny anjaran'i Belsazara sy ny fitsarana manokana azy, na dia tonga ao anatin'ny tantara ihany aza i Daniela amin'ny farany ka maneho an'ilay faneva.

Amin'ny lalàn'ny Alahady dia aseho ny “ora” amin'ny fanokanan'i Nebokadnezara sy ny fahafatesan'i Belsazara. Ny “ora” izay aseho ho fanokafana ny fitsarana ao amin'ny toko fahefatra dia manondro ny fanokafana ny fitsarana famotopotorana tamin'ny 22 Oktobra 1844, ary manondro koa ny fanokafana ny fitsarana fanatanterahana amin'ny lalàn'ny Alahady. Na ny fanokafana ny bokin'ny fitsarana ao amin'ny fitoerana masina any an-danitra tamin'ny 22 Oktobra 1844, na ny fiandohan'ny fitsaran'Andriamanitra izay ampiharina amin'ireo izay nandà ny famonjena, amin'ny fiandohan'ny fitsarana fanatanterahana amin'ny lalàn'ny Alahady, ny fampitandremana momba ny fitsarana manatona amin'izy roa ireo dia aseho ao amin'ny Daniela toko fahefatra amin'ny fampiasana voalohany ny teny hoe “ora,” ary ny tena fiandohan'ny iray amin'ireo karazana fitsarana roa ireo dia asehon'ny fampiasana fanindroany ny teny hoe “ora” ao amin'ny toko fahefatra.

Ny voambolana ara-pitsipi-pitenenana ilazana ny teny hoe “ora” araka ny fampiasan'i Daniela azy dia ny hoe “polysemy”. Ny polysemy dia teny iray izay manana famaritana samihafa, nefa azo

angonina avokoa eo ambanin'ny lohateny iray ihany. Ireo indimpy ampiasan'i Daniela ny teny hoe “ora” dia samy manondro fitsarana avokoa, saingy ny tsirairay amin'ireo dia miresaka lafiny samihafa na amin'ny fitsaran'Andriamanitra famaliana, izay antsoina hoe fitsarany mpanatanteraka, na amin'ny fitsaran'Andriamanitra fanadihadiana izay anapahany hevitra hoe iza no hovonjena ary iza no tsy hovonjena. Na ilay fitsarana fanadihadiana izay nanomboka tamin'ny 22 Oktobra 1844 izany, na ilay fitsarana mpanatanteraka izay manomboka amin'ilay lalàna alahady ho avy tsy ho ela, dia samy manana toetra mandroso izy roa tonta. Ny fitsaran'Andriamanitra famaliana, na fitsarana mpanatanteraka, dia manomboka amin'ny lalàna alahady ary mitombo tsikelikely hatrany, mandra-pahatongany amin'ny fiafaran'ny fotoam-pahasoavan'ny olombelona sy ireo loza fito farany.

Ny toko fahadimin'i Daniela dia mampiasa ny teny hoe “ora” mba hanehoana ny fitsarana mpanatanterak'Andriamanitra, izay asehon'ny fahafatesan'i Belsazara sy ny fiafaran'ny firenena izay notapahiny.

Tamin'izay ora izay ihany dia niseho ny rantsan-tànan'olombelona ka nanoratra tandrifin'ny fanaovan-jiro teo amin'ny fotsy nandrakotra ny rindrin'ny lapan'ny mpanjaka; ary hitan'ny mpanjaka ny tapany tamin'ny tanana izay nanoratra. Daniela 5:5.

Ny fitsarana fanatanterahana dia manomboka amin'ny lalàn'ny Alahady, izay aseho koa amin'ny fanokanan'i Nebokadnezara ilay sariolona volamena; kanefa io “ora” io dia mifandray kokoa amin'ny fanafahana ny olon'Andriamanitra ao anatin'ilay krizy ateraky ny lalàn'ny Alahady. Ny fitsarana fanatanterahana ny janga avy any Tyro, ary koa an'i Etazonia, dia manomboka amin'ny lalàn'ny Alahady, izay ilay “ora” izay tandindon'ny fitsarana ao amin'ny bokin'i Daniela.

Ary reko feo hafa koa avy tany an-danitra nanao hoe: Mivoaha avy ao aminy ianareo oloko, mba tsy hiray tsikombakomba amin'ny fahotany, ary mba tsy handray amin'ny lozany ianareo. Fa ny fahotany dia tafakatra hatrany an-danitra, ary efa tsaroan'Andriamanitra ny helony. Valio araka izay namaliany anareo izy, ary avoahy indroa heny ho azy araka ny asany; ao amin'ny kapoaka izay namenoany no mamenoa ho azy indroa heny. Araka ny nanomezany voninahitra ny tenany sy niainany tamin'ny fahafinaretana fatratra no anomezana azy fijaliana sy alahelo toraka izany koa; fa hoy izy anakampo: Mipetraka ho mpanjakavavy aho, fa tsy mpitondratena, ary tsy hahita alahelo akory. Koa noho izany dia ho tonga amin'ny indray andro ny lozany, dia fahafatesana sy fitomaniana ary mosary; ary hodorana amin'ny afo tanteraka izy; fa mahery ny Tompo Andriamanitra izay mitsara azy. Ary ireo mpanjakan'ny tany, izay nijangajanga sy niaina tamin'ny fahafinaretana fatratra niaraka taminy, dia hitomany sy hidradradradra noho ny aminy, raha mahita ny setroky ny fandoroana azy, ka hijoro lavitra noho ny tahotry ny fijaliany sady hanao hoe: Indrisy, indrisy, ry Babylona, ilay tanàna lehibe, ilay tanàna mahery! fa tao anatin'ny ora iray monja no nahatongavan'ny fitsarana anao. Apokalypsy 18:4–10.

Ny lalàna Alahady any Etazonia, izay fiandohan'ny fitsarana mpanatanteraka, izay koa mandroso tsikelikely, dia manomboka amin'ilay “ora” iantsoana ny zanak'Andriamanitra izay mbola ao Babylona hivoaka amin'ny alalan'ny faneva. Io no ilay “ora” ihavian'ny fitsarana amin'“izany tanàna lehibe izany, Babylona”. Ny fitsarana azy, asehon'ny teny hoe “ora”, dia mandrakotra ny

fotoana iantsoana ny andian'ondrin'Andriamanitra hafa hivoaka avy ao Babylona.

Ary amin'izany andro izany dia hisy ny Solofon'i Jese, izay hijoro ho famantarana ho an'ny firenena; any aminy no hitadiavan'ny jentilisa; ary ho be voninahitra ny fitsaharany. Ary amin'izany andro izany dia haninjitra ny tanany fanindroany Jehovah mba hamerenany ny sisa amin'ny olony izay mbola tavela avy any Asyria sy avy any Egipta sy avy any Patrosa sy avy any Kosa sy avy any Elama sy avy any Sinara sy avy any Hamata ary avy any amin'ny nosin-dranomasina. Ary hanangana famantarana ho an'ny firenena Izy ka hanangona ny voaroakan'Isiraely sy hampivory ny Joda voaparitaka avy amin'ny vazan-tany efatra. Isaia 11:10–12.

Niantso ny olona hiala avy tao Babylona ny Tompo tamin'ny hetsiky ny anjely voalohany tamin'ny taona 1844, ary ny anjely faharoa tamin'izany tantara izany dia haverina amin'ny andro farany, raha “haninjitra ny tanany indray fanindroany Jehova hampody ny sisa amin'ny olony.” Ny sisa amin'ny vahoaka izay “iantsoany hiala indray” dia tsy ilay faneva, satria ilay faneva dia ny “fakan'i Jese,” izay mitsangana ho “faneva” izay “hotadiavin'ny Jentilisa.” Fanindroany, Andriamanitra dia hiantso ny firenena hiala avy ao Babylona.

Hataony izany amin'ny fanangonana voalohany “ireo voaroaka amin'ny Isiraely,” izay “ireo miparitaka amin'ny Joda,” ary izay avy “amin'ny vazan-tany efatra,” rehefa angonina miaraka izy ireo amin'ny fiakaran'ny telo andro sy tapany nandalovany ho faty nandry teny an-dalambe araka ny Apokalypsy toko faha-iraka ambin'ny folo, izay mamakivaky ny lohasahan'ny taolana maty sy maina ao amin'i Ezekiela.

Ny “ora” izay anombohan'ny fitsarana fanatanterahan'Andriamanitra amin'i “Babylona”, dia ilay “ora” ihany amin'ilay “horohoron-tany lehibe” ao amin'ny Apokalypsy toko fahairaika ambin'ny folo. Amin'io “ora” io no anombohan'ny fitsarana fanatanterahan'Andriamanitra, satria ao amin'ny Apokalypsy toko fahairaika ambin'ny folo dia misy fito arivo novonoina tamin'ny “ora” nisehoan'ilay horohoron-tany. Ireo fito arivo ireo dia nasehon'ireo “lehilahy mahery indrindra” an'i Nebokadnezara, izay maty teo am-pitorahana an'i Sadraka sy Mesaka ary Abednego tao anatin'ny memy izay nafana “impito” mihoatra noho ny mahazatra. Tamin'ny Revolisiona Frantsay, ny “fito arivo” dia naneho ny fianakaviam-panjakan'i Frantsa, na ireo lehilahy mahery tao aminy. Tsy i Belsazara ihany no novonoina tao amin'ny toko fahadimy, fa rava koa ny tafiny. Ny “ora” anombohan'ny lalàn'ny Alahady no manomboka ny fanenjarahana asehon'ny vahoakan'Andriamanitra atsofoka ao anatin'ny memy, nefa izy koa no manamarika ny fiandohan'ny fitsarana fanatanterahan'Andriamanitra amin'ilay tanàna lehibe, dia Babylona.

Izany koa no “ora” an'ilay horohoron-tany lehibe ao amin'ny Apokalypsy toko fahairaika ambin'ny folo, rehefa atsangana ho any an-danitra ho famantarana ireo taolana izay efa maty taloha, ka novonoin'ilay bibidia avy amin'ny lavaka tsy hita noanoa teny an-dalambe. Eo koa no ilay “ora” iray ihany izay anenoan'ilay Loza fahatelo, izay koa no trompetra fahafito. Ny trompetra fahafito no Loza fahatelo, ary ny tanjon'io trompetran'ny Loza farany io dia tsy ny hitondra fitsarana amin'ireo izay mampihatra ny fanompoam-pivavahana amin'ny Alahady ihany, fa ny hampahatezitra ny firenena koa. Ny Loza fahatelo, ny trompetra fahafito, ary ny fampahatezerana ny firenena, dia samy tandindona izay miresaka ny anjara asa ara-paminaniana ataon'ny Islamo,

ary izy rehetra dia apetraka ao anatin'ilay "ora" an'ilay horohoron-tany lehibe.

Ary reny ny feo mahery avy tany an-danitra nanao taminy hoe: Miakara aty. Dia niakatra nankany an-danitra tao anatin'ny rahona izy; ary ny fahavalony nijery azy. Ary tamin'izay ora izay indrindra dia nisy horohoron-tany lehibe; ary lavo ny ampahafolon'ny tanàna, ary olona fito arivo no maty tamin'izany horohoron-tany izany; ary ny sisa dia raiki-tahotra ka nanome voninahitra an'Andriamanitry ny lanitra. Lasa ny loza faharoa; ary, indro, avy faingana ny loza fahatelo. Ary ny anjely fahafito nitsoka ny trompetra; dia nisy feo mahery tany an-danitra nanao hoe: Ny fanjakan'izao tontolo izao dia efa tonga fanjakan'ny Tompontosika sy ny Kristiny; ary hanjaka mandrakizay mandrakizay Izy. Ary ny loholona efatra amby roa-polo, izay nipetraka teo anatrehan'Andriamanitra teo amin'ny seza fiandrianany, dia niankohoka tamin'ny tavany ka niankohoka teo anatrehan'Andriamanitra, nanao hoe: Misaotra Anao izahay, Tompo Andriamanitra Tsitoha ô, Ilay ankehitriny sy taloha ary ho avy; satria efa noraisinao ny herinao lehibe ka efa manjaka Hianao. Ary tezitra ny firenena, ary tonga ny fahatezeranao sy ny fotoana hitsarana ny maty, ary hanomezanao valisoa ny mpanomponao mpaminany sy ny olona masina ary izay matahotra ny anaranao, na kely na lehibe; ary handringananao izay mandringana ny tany. Apokalypsy 11:12–18.

Ny taolana maina ao amin'i Ezekiela dia miakatra "ho any an-danitra ao anatin'ny rahona; ary ny fahavalony" dia mibanjina "azy" amin'ilay "ora" izay anombohan'ny mozikan'i Nebokadnezara milalao, ary anombohan'ilay vehivavy janga avy any Tyro mihira, ary anombohan'i Isiraely nihemotra nandihy. Isiraely nihemotra dia misolo tena ny mpaminany sandoka, i Nebokadnezara mpanjaka dia ilay dragona, ary ilay vehivavy janga avy any Tyro dia ilay bibidia. Ny dihy dia asehon'ny tantaran'ireo mpaminanin'i Bala sy ireo mpaminanin'ny ala masina ao amin'ny tantaran'i Elia. Naseho koa izany tamin'ny dihin'i Salome, zanakavavin'i Herodiasy. Bala no andriamanitra lahy sandoka, ary Astarta no ireo mpaminanin'ny ala masina, izay andriamanitra vavy. Miaraka izy ireo no maneho ny fitambaran'ny fiangonana (ny vehivavy) sy ny fanjakana (ny lehilahy). Miaraka izy ireo no maneho ny mpaminany sandokan'i Etazonia. Salome dia manondro fa ilay mpaminany sandoka dia zanakavavin'i Roma, izay ny sariny dia ny fitambaran'ny fiangonana sy ny fanjakana any Etazonia.

Koa tamin'izany andro izany dia nisy Kaldeana sasany nanatona ka niampanga ny Jiosy. Ary niteny izy ka nilaza tamin'i Nebokadnezara mpanjaka hoe: Ry mpanjaka ô, ho velona mandrakizay anie hianao. Hianao, ry mpanjaka ô, no namoaka didy fa ny olona rehetra izay mandre ny feon'ny anjomara sy ny sodina sy ny lokanga sy ny samboka sy ny salteria ary ny dulsimer ary ny karazan-kira rehetra dia hiankohoka ka hivavaka amin'ny sarin'ny volamena; ary na iza na iza no tsy miankohoka sy tsy mivavaka dia hatsipy ao afovoan'ny lafaoro mirehitra afo izy. Misy Jiosy sasany izay notendrenao hitandrina ny raharahan'ny faritanin'i Babylona, dia Sadraka sy Mesaka ary Abednego; ireo lehilahy ireo, ry mpanjaka ô, dia tsy mba manaja anao; tsy manompo ny andriamanitrao izy, na mivavaka amin'ny sarin'ny volamena izay naorinao. Daniela 3:8–12.

Tamin'izany "ora" izany, ny fahavalon'i Shadraka sy Mesaka ary Abednego dia nahita fa nandà ny mariky ny bibidia izy ireo, ka avy eo dia nanao fangatahana tamin'ny mpanjaka mba hampihatra ny fitsarana voatendry. Tamin'izany "ora" izany, ny lalàn'ny Alahady, izay no fihovitrovitra

miatrika ny bibidia avy amin'ny tany (horohoron-tany), dia isehoan'ny fahatezerana sy ny firehetam-pon'i Nebokadnezara.

Ary tamin'ny fahatezerany sy ny fisafoahany Nebokadnezara dia nandidy mba hampanantsoina i Sadraka sy Mesaka ary Abednego. Dia nentina teo anatrehan'ny mpanjaka ireo lehilahy ireo. Daniela 3:13.

Ang pag-usig na isinasagawa laban sa dalawang saksi ng Diyos (Shadrach, Meshach at Abednego) ay isinasagawa kapag tumanggi silang yumukod, o gaya ng ipinakikilala ng Apocalipsis labing-isa—sila'y nakatayo sa kanilang mga paa.

Ary rehefa afaka telo andro sy tapany, ny Fanahin'aina avy amin'Andriamanitra dia niditra tao aminy; dia nijoro tamin'ny tongony izy, ka tahotra lehibe no nianjera tamin'izay nahita azy. Ary nandre feo lehibe avy tany an-danitra izy nanao taminy hoe: Miakara aty. Dia niakatra tany an-danitra tamin'ny rahona izy; ary ny fahavalony dia nahita azy. Apokalypsy 11:11, 12.

Mandà tsy hiankohoka izy ireo, fa mitsangana amin'ny tongony tahaka ny tafika mahery an'i Ezekiela. Mitsangana izy ireo rehefa mandray ary avy eo mitory ny hafatra fanisiana tombo-kase izay manohitra ny fananganana ny firaisan'ny fiangonana sy ny fanjakana any Etazonia, ary mampitandrina ny amin'ny lalàna Alahady izay ho avy tsy ho ela, sady manondro fa ny fitsaran'Andriamanitra mamaly dia efa eo an-dalam-pahatanterahana amin'ny alalan'ny Islaman'ny Loza fahatelo. Ny hafatry ny Antso Amin'ny Misasakalina dia asehon'ilay “zava-miafina” izay nambara tamin'i Daniela ao amin'ny toko faharoa, ary rehefa miorim-ponenana ao amin'izany “fahamarinana” izany ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany, dia tsy afaka sady tsy hanaiky hohozongozonin'ilay horohoron-tany mananontanona izy ireo.

“Ny asa ao Battle Creek dia araka io lamina io ihany. Ny mpitarika ao amin'ny sanitarium dia nifangaro tamin'ny tsy mpino, ka nampiditra azy ireny ho ao amin'ny filan-keviny, amin'ny ambaratonga samihafa; nefa izany dia tahaka ny miasa amin'ny maso mihidy. Tsy ampy fahiratan-tsaina izy ireo hahita izay hihatra amintsika amin'ny fotoana rehetra. Misy fanahin'ny famoizam-po, ny ady ary ny fandatsahan-dra, ary hitombo izany fanahy izany mandra-pahatongan'ny tena faran'ny andro. Raha vantany vao voaisy tombo-kase eo amin'ny handriny ny olon'Andriamanitra—tsy tombo-kase na marika hita maso akory izany, fa fiorenana ao amin'ny fahamarinana, na ara-tsaina na ara-panahy, ka tsy azo hozongozonina izy—raha vantany vao voaisy tombo-kase ny vahoakan'Andriamanitra ka voaomana ho amin'ny fihovitrovitra, dia ho tonga izany. Eny tokoa, efa nanomboka sahady izany. Ny fitsaran'Andriamanitra dia efa mihatra amin'ny tany ankehitriny, mba hanomezana fampitandremana antsika, mba hahafantarantsika izay ho avy.” Manuscript Releases, volume 10, 252.

Ny fanisiana tombo-kase dia maneho marika iray izay tsy hitan'ny olona amin'ny voalohany, nefa avy eo dia ho hitan'ny rehetra. Rehefa manaiiky ny hafatry ny Fitarainan'ny Mamatonalina ny olon'Andriamanitra, izay naseho tamin'ilay “zava-miafina” nambara tamin'i Daniela tao amin'ny toko faharoa, dia efa nanaiky ilay “zava-miafina” momba ny sarin'ny bibidia izay mitarika ho

amin'ny mariky ny bibidia izy ireo, izay mitondra ny fitsaran'Andriamanitra, izay tanterahina amin'ny alalan'ny Islamo. Izany dia mitranga amin'ny fotoana izay itomboan'ny “fanahin'ny fahakiviana, ny ady ary ny fandatsahan-dra.” Io fotoana io dia ankehitriny. Mitranga izany rehefa tsy mahita ireo mpitarika ao amin'ny Advantisma noho ny fahajambana Laodiseana. Mandritra ny fizotry ny fanisiana tombo-kase izay tanterahina tanteraka amin'ny Fitarainan'ny Mamatonalina, dia voatomboka eo amin'ny handrin'ny virijina hendry ny tombo-kase, nefa tsy hita maso izany. Sadraka sy Mesaka ary Abednego dia maneho ireo izay efa tafatoetra ao amin'ny fahamarinana, araka ny asehon'ny fifampiresahan'izy ireo tamin'i Nebokadnezara.

Ary hoy Nebokadnezara niteny ka nanao taminy hoe: Marina va izany, ry Sadraka sy Mesaka ary Abednego, fa tsy manompo ny andriamanitra ianareo, na miankohoka eo anoloan'ny sarivongana volamena izay naoriko? Koa ankehitriny, raha vonona ianareo, amin'ny fotoana handrenesanareo ny feon'ny anjombona sy sodina sy lokanga sy valiha lehibe sy psalteriona sy dulcimer ary ny karazan-kira rehetra, dia hiankohoka ka hivavaka amin'ny sarivongana izay nataoko, dia tsara izany; fa raha tsy hivavaka kosa ianareo, dia hatsipy amin'izay ora izay eo afovoan'ny lafaoro mirehitra afo; ary iza moa izany Andriamanitra hahavonjy anareo amin'ny tanako? Sadraka sy Mesaka ary Abednego namaly ka nanao tamin'ny mpanjaka hoe: Ry Nebokadnezara ô, tsy mila mitandrina izahay hamaly anao amin'izany zavatra izany. Raha izany tokoa, ny Andriamanitray izay tompoinay dia mahavonjy anay amin'ny lafaoro mirehitra afo, ary hamonjy anay amin'ny tananao Izy, ry mpanjaka ô. Fa raha tsy izany aza, aoka ho fantatrao, ry mpanjaka ô, fa tsy hanompo ny andriamanitrao izahay, na hiankohoka eo anoloan'ny sarivongana volamena izay naorinao. Daniela 3:14–18.

Aorian'izany, ireo mendrika telo lahy dia haneho ny tombo-kasen'Andriamanitra izay hita maso. Izay ihany no handray anjara amin'ny fanehoana ny tombo-kasen'Andriamanitra amin'ny fotoana izay tsy maintsy hisehoany, dia ireo izay manana aloha ao anatin'ny ilay tombo-kase tsy hita maso.

Dia feno fahatezerana Nebokadnezara, ka niova tamin'i Sadraka sy Mesaka ary Abednego ny endriky ny tavany; koa niteny izy ka nandidy mba hafanaina impito mihoatra noho izay fanaony hafanaina ny lafaoro. Ary nandidy ny lehilahy mahery indrindra izay tao amin'ny tafiny izy hamatotra an'i Sadraka sy Mesaka ary Abednego ka hanipy azy ireo ao anatin'ny lafaoro mirehitra afo. Dia nofatorana ireo lehilahy ireo tamin'ny akanjony, ny patalohany, ny satrony ary ny fitafiany hafa, ka natsipy tao afovoan'ny lafaoro mirehitra afo. Koa satria mafy ny didin'ny mpanjaka ary nafana indrindra ny lafaoro, dia novonoin'ny lelafon'ny afo ireo lehilahy izay nitondra an'i Sadraka sy Mesaka ary Abednego. Ary ireo lehilahy telo ireo, dia i Sadraka sy Mesaka ary Abednego, dia lavo voafatotra tao afovoan'ny lafaoro mirehitra afo. Dia talanjona Nebokadnezara mpanjaka ka nitsangana faingana, dia niteny izy ka nanao tamin'ny mpanolotsainy hoe: Tsy olona telo va no natsipintsika voafatotra tao afovoan'ny afo? Dia namaly izy ireo ka nanao tamin'ny mpanjaka hoe: Marina izany, ry mpanjaka ô. Dia namaly izy ka nanao hoe: Indro, mahita lehilahy efatra aho, tsy voafatotra, mandehandeha ao afovoan'ny afo, ary tsy maninona akory izy; ary ny endrik'ilay fahefatra dia tahaka ny Zanak'Andriamanitra. Daniela 3:19–25.

Vavolombelona roa, izay asehon'i Sadraka sy Mesaka ary Abednego, dia hasandratra ho faneva; ary amin'izay dia ho hita ny tombo-kase.

“Ny asan’ny Fanahy Masina dia ny handresy lahatra izao tontolo izao ny amin’ny ota sy ny amin’ny fahamarinana ary ny amin’ny fitsarana. Ny izao tontolo izao dia tsy azo ampitandremana afa-tsy amin’ny fahitana ireo izay mino ny fahamarinana nohamasinina tamin’ny alalan’ny fahamarinana, ka manao zavatra araka ny foto-kevitra ambony sy masina, sady maneho amin’ny heviny avo sy misandratra ny tsipika mampisaraka ireo izay mitandrana ny didin’Andriamanitra sy ireo izay manitsakitsaka izany eo ambanin’ny tongony. Ny fanamasinan’ny Fanahy no manamarika ny maha-samy hafa ireo izay manana ny tombo-kasen’Andriamanitra sy ireo izay mitandrana andro fitsaharana sandoka. Rehefa tonga ny fitsapana, dia haseho mazava izay atao hoe mariky ny bibidia. Izany dia ny fitandremana ny Alahady. Ireo izay, rehefa avy nandre ny fahamarinana, mbola manohy mihevitra ity andro ity ho masina, dia mitondra ny sonian’ily lehilahin’ny ota, izay nihevitra hanova fotoana sy lalàna. Bible Training School, December 1, 1903.

Amin’ny lalàn’ny Alahady, i Etazonia dia hitodika any amin’ny Firenena Mikambana mba hanatanteraka ny asany ara-paminaniana. Izy dia hamitaka izao tontolo izao amin’ny alalan’ireo fahagagana ataony, araka ny asehon’ny dihin’i Salome. Raha manao ny dihin’ny fitaka izy, ny vehivavin-dratsin’i Tyro dia hihira ny hirany, ary ny orkesitr’i Nebokadnezzara no hitendry ny mozika. I Etazonia no hitarika amin’ny fanerena izao tontolo izao hanaiky ilay hira sy hiankohoka eo anatrehan’ny sary.

Ary hitako indray ny bibidia iray niakatra avy tamin’ny tany; ary nanana tandroka roa tahaka ny zanak’ondry izy, nefa niteny tahaka ny dragona. Ary mampihatra ny fahefana rehetra ananan’ily bibidia voalohany eo anatrehan’ny izy ka mampiankohoka ny tany sy izay monina eo aminy hivavaka amin’ily bibidia voalohany, izay sitrana ny feriny mahafaty. Ary manao fahagagana lehibe izy, ka mampidin’ny afo avy any an-danitra ho etỳ ambonin’ny tany eo imason’ny olona. Ary mamitaka izay monina ambonin’ny tany amin’ny alalan’ireo fahagagana izay nomena azy hatao eo imason’ily bibidia izy; ka milaza amin’izay monina ambonin’ny tany mba hanao sarin’ily bibidia izay voan’ny ferin-tsabatra nefa velona ihany. Ary nomena hery izy hanome aina ny sarin’ily bibidia, mba hiteny aza ny sarin’ily bibidia, sady hampamono izay rehetra tsy mety miankohoka eo anoloan’ny sarin’ily bibidia. Ary ampanaoviny marika eo amin’ny tanany ankavanana, na eo amin’ny handriny, ny olona rehetra, na kely na lehibe, na manankarena na mahantra, na afaka na andevo; mba tsy hisy hahazo hivity na hivarotra, afa-tsy izay manana ny marika, dia ny anaran’ily bibidia, na ny isan’ny anarany. Eto no misy fahendrena. Aoka izay manan-tsaina hanisa ny isan’ily bibidia; fa isan’olona izany; ary enin-jato sy enim-polo ary enina ny isany. Apokalypsy 13:11–18.

I Ejipta amin’ny andro farany dia maneho izao tontolo izao (izay hifehezin’ny Firenena Mikambana amin’izany fotoana izany), nefa misy “Loza” iray (mariky ny finoana silamo), izay efa nambara hanohitra ireo (Etazonia) izay mitodika any Ejipta hitady famonjena. Rehefa atsipy ao anatin’ny lafaoro mirehitra ireo lehilahy telo mendrika ka tonga famantarana ho an’izao tontolo izao, dia tsy tena lafaoron’i Nebokadnezzara akory izany lafaoro izany.

Lozan’izy ireo izay midina any Egipta hitady famonjena, ka miantehitra amin’ny soavaly sy matoky kalesy, satria maro ireny, ary amin’ny mpitaingin-tsoavaly, satria mahery indrindra izy; nefa tsy mibanjina ny Iray Masin’ny Isiraely izy, sady tsy mitady an’i Jehovah! Nefa Izy

koa dia hendry, ka hampiditra loza, ary tsy hampiverina ny teniny; fa hitsangana hanohitra ny taranak'ireo mpanao ratsy sy hanohitra ny fanampian'ireo mpanao heloka. Ary ny Egyptiana dia olona ihany, fa tsy Andriamanitra; ary ny soavaliny dia nofo ihany, fa tsy fanahy. Raha haninjitra ny tany Jehovah, dia samy ho lavo na izay manampy na izay ampiana, ary hiara-ringana avokoa izy rehetra. Fa izao no nolazain'i Jehovah tamiko: Tahaka ny lona sy ny zanak'alika-liona mieronana eo amin'ny hazany, raha antsoina hiatrika azy ny mpiandry ondry maro, dia tsy hatahotra ny feony izy, na hietry noho ny tabatabany; dia toy izany no hidinan'i Jehovah, Tompon'ny maro, hiady ho an'ny tendrombohitra Ziona sy ny havoany. Tahaka ny vorona manidina no hiarovan'i Jehovah, Tompon'ny maro, an'i Jerosalema; eny, hiaro Azy Izy ka hanafaka azy; handalo eo amboniny Izy ka hitahiry azy. Miverena amin'Ilay nialan'ny zanak'Isiraely tamim-pikomiana lalina. Fa amin'izany andro izany dia samy hanary ny sampy volafotsiny sy ny sampy volamenany ny olona rehetra, dia ireo izay nataon'ny tananareo ho anareo ho ota. Dia ho lavo ny Asyriana amin'ny sabatra tsy an'ny lehilahy mahery; ary sabatra tsy an'ny olon-tsotra no handevona azy; fa handositra ny sabatra izy, ary ny zatovony dia ho resy sy ho torotoro. Ary noho ny tahotra dia handeha ho any amin'ny fiarovany mafy izy, ary ny andrianany hatahotra ny faneva, hoy Jehovah, Izay manana ny afony ao Ziona sy ny fatanany ao Jerosalema. Isaia 31:1-9.

Jerosalema no memy izay hitodihan'izao tontolo izao, ary hahita lehilahy efatra mandehandeha ao anatin'izy.

Dia Nebokadnezara dia nanatona teo am-bavan'ny lafaoro mirehitra afo, ka niteny hoe: Ry Sadraka sy Mesaka ary Abednego, mpanompon'Andriamanitra Avo Indrindra, mivoaha, ka mankanesa ety. Dia nivoaka avy teo afovoan'ny afo Sadraka sy Mesaka ary Abednego. Ary niara-niangona ireo andriana sy ireo mpanapaka sy ireo governora ary ireo mpanolo-tsain'ny mpanjaka, ka nahita ireo lehilahy ireo, fa tsy nanan-kery tamin'ny tenany ny afo, ary tsy nisy volon-dohany na iray aza may, sady tsy niova ny fitafiany, ary tsy nisy fofon'afo akory nifikitra taminy. Dia niteny Nebokadnezara ka nanao hoe: Isaorana anie ny Andriamanitr'i Sadraka sy Mesaka ary Abednego, Izay naniraka ny anjelin'ny ka namonjy ny mpanompony izay natoky Azy, ary nanova ny didin'ny mpanjaka, ka nanolotra ny tenany, mba tsy hanompo na hiankohoka amin'andriamanitra hafa akory izy, afa-tsy amin'Andriamaniny ihany. Daniela 3:26-28.

Avy eo Nebokadnezara dia namoaka didy hafa indray. Io didy io dia maneho ny didy farany amin'ny andro farany. Mamoaka didy famonoana izy, izay, ao anatin'ny ezaka maleminy hanandratana ny Andriamanitry ny lanitra, dia tena mariky ny faminiana momba ilay didy famonoana amin'ny faran'izao tontolo izao. Nebokadnezara, izay misolo tena mpanjaka iray amin'ny faran'izao tontolo izao, dia tandindon'ireo mpanjaka folo an'ilay dragona izay mijangajanga miaraka amin'ilay vehivavy janga avy any Roma. Ny didy manaraka ao amin'ny firafitry ny faminiana dia ny didy famonoana, ary na dia Nebokadnezara aza no manao fanambarana ho amin'ny androny, dia tena misolo tena ilay didy farany an'ilay firaisana telo sosona amin'ny andro farany izy. Io didy io dia ilay didy famonoana izay ampiharina rehefa mifarana ny fotoam-pahasoavana, nefa tsy tanterahina mihitsy amin'ny vahoakan'Andriamanitra.

Koa manao didy aho izao: Izay vahoaka sy firenena ary fiteny rehetra izay milaza zavatra tsy mety hanohitra ny Andriamanitr'i Sadraka sy Mesaka sy Abednego dia hotapatapahina, ary ny tranony hatao korontam-pako; satria tsy misy Andriamanitra hafa mahavonjy tahaka izao. Dia nasandratr'ny mpanjaka tao amin'ny faritanin'i Babylona Sadraka sy Mesaka sy Abednego. Daniela 3:29, 30.

Efa ampy izay voarakitra tamintsika avy amin'ireo toko telo voalohany ao amin'ny Daniela mba hanombohantsika handinika ny toko fahefatra sy fahadimy, izay fehezin'ilay foto-kevitra ara-paminaniana hoe “mamerina sy manitatra”. Ny Daniela toko fahaefatra dia manondro ny 1798 sy ny fiandohan'ilay biby avy amin'ny tany, ary ny Daniela toko fahadimy dia manondro ny lalàn'ny Alahady sy ny fiafaran'ilay biby avy amin'ny tany rehefa miteny tahaka ny dragona izy. Ireo toko roa ireo dia tokony hampiarahina “andalana manaraka andalana” amin'ireo toko telo voalohany mba hanorenana eo ambonin'ny rafitry ny hafatry ny anjely telo. Noho izany zava-misy izany dia hofaritantsika amim-pitandremana aloha ilay foto-kevitra hoe “andalana manaraka andalana”.

Hotohizantsika ao amin'ny lahatsoratra manaraka izao.

“I Belshazzar dia nomena fahafahana maro hahalala sy hanao ny sitrapon'Andriamanitra. Hitany ny raibeny Nebokadnezara noroahina hiala amin'ny fiarahamonin'ny olona. Hitany ny fahendrena izay nireharehan'ilay mpanjaka mpiavonavona nesorin'Ilay nanome izany azy. Hitany ny mpanjaka voaroaka hiala amin'ny fanjakany, ka natao ho naman'ny bibidia any an-tsaha. Nefa ny fitiavan'i Belshazzar fialam-boly sy fanandratana tena dia namafa ireo lesona izay tsy tokony hohadinoiny mandrakizay; ary nanao fahotana mitovy amin'ireo izay nitondra fitsarana mivaivay tamin'i Nebokadnezara izy. Nandany ireo fahafahana nomena azy tamim-pahasoavana izy, ka tsy noraharahainy ny hampiasa ireo fahafahana teo an-tànany mba hahafantarany ny fahamarinana. ‘Inona no tsy maintsy hataoko mba hovanjena aho?’ dia fanontaniana izay nolalovan'ilay mpanjaka lehibe nefa adala tamin'ny tsy firaharahana.” Bible Echo, 25 Aprily 1898.